

VAKUUTUSLÄÄKÄRIJÄRJESTELMÄÄ KEHITTÄVÄ TYÖRYHMÄ, asettamispäätös STM 091:00/2012
Vakuutuslääkärien koulutusta kehittävän alaryhmän kokous

Paikka Lääkäriliitto, kokoushuone 2
Aika tiistai 2.4.2013 klo 13.10 – 15.15
Jäsenet Jukka Kivekäs, puh.joht.
Maija Haanpää – 14.45
Hannu Vanhanen
Ulla Anttila, siht.

Ritva Halila, kutsuttu asiantuntija – 14.15

1. Kokouksen avaus

Alaryhmä Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleeksi.

2. Yliopiston mahdollisuudet koulutuksen järjestäjänä

Asiantuntijavieraana Helsingin yliopiston Hjelt-instituutin johtaja Ritva Halila.

Alaryhmä: Puheenjohtaja kertoi Ritva Halilalle STM:n toimenpideohjelman tarkoituksena olevan luottamuksen ja katu-uskottavuuden lisääminen vakuutuslääkärijärjestelmään. Vakuutuslääkärijärjestelmään koskevien yhteydenottojen ja valitusten sisältö on usein sama. Puheenjohtaja totesikin tässä olevan mahdollisuuden saada aikaan kehittämistä rakentavassa hengessä.

Vakuutuslääkärien koulutus on erillinen kokonaisuutensa. Muutoksenhakuelinten lääkäreillä on toivottavaa olla Lääkäriliiton erityispätevyys. Lääkäriliitto etsii sopivia kandidaatteja muutoksenhakuelimiin.

Ritva Halila on kutsuttu Hjelt-instituutin johtajana kuultavaksi mahdollisuuksista yliopistotasoiseen koulutukseen, jonka voisi liittää yhtenä osana myös erityispätevyyteen. Yliopistokoulutus lisäisi uskottavuutta vakuutuslääkärijärjestelmää kohtaan. Koulutus voisi olla mahdollinen myös muiden ammattialojen edustajilta. Halilalta toivotaan tietoa koulutuksen sisällöstä, suunnittelusta, rahoituksesta ja koordinoinnista.

Ritva Halila kertoi ensin yleisesti yliopistokoulutuksen muuttumisesta. Peruskoulutus ja ammatillinen jatkokoulutus on muuttunut paljon ja aktivoivaa opetusta lisätty. Erikoislääkärikoulutuksessa on pienempiä ryhmiä ja aktivoivampaa opetusta, mikä on saanut hyvää palautetta. Ritva Halila mainitsi, että kaikki 2013 ja 2014 aloittavat perusopiskelijat saavat kokeiluluontoisesti lahjoituksena iPadit. Lähes kaikki kurssikirjat ovat opiskelijoille sähköisesti.

Tiedekunnassa on SISU-ryhmä, johon kuuluu laitosten varajohtajat ja opetusdekaani. Ryhmä käsittelee opetuksen ydinainesta, jossa mietitään opetuksen ajoitusta sekä opiskelijoiden motivoimista jatkuvaan oppimiseen. Opetusjärjestelmiin on luvassa muutoksia. Kari Reijula ja Anne Lamminpää miettivät vakuutuslääketieteen sisältöä peruskoulutuksessa.

30 opintopisteen lähijohtajakoulutus koskee kaikkia erikoistuvia, jotka ovat saaneet opinto-oikeuden 1.8.2009 alkaen. Erikoislääkärien lähijohtajakoulutuksessa on sekä ensimmäistä erikoislääkärin tutkintoa suorittavia että toista tai kolmatta erikoisalaa suorittavia. Muissa tiedekunnissa erikoistuvien lähijohtajakoulutus on toistaiseksi laajuudeltaan vain 10 opintopistettä. Terveystieteiden hallinnon professori Minna Kaila ja koulutussuunnittelija Santeri Huvinen vastaavat koulutuksen suunnittelusta. Lähijohtajakoulutus sisältää itsenäisiä tehtäviä, kehittämistehtäviä, nettipohjaisia tehtäviä ja yhteensä 6 lähiopetuspäivää. Koulutus on maksuton erikoistuville ja vuodessa aloittaa 6 kurssia. Eri erikoisalojen erikoistuvat ovat samoissa ryhmissä. Minna Kailalta voisi tiedustella näkemyksiä lähijohtajakoulutuksen sisältöihin vakuutuslääketieteen osalta. Terveystieteiden maisteriopiskelijat tulevat mukaan lähijohtajakoulutukseen, mikäli OKM myöntää tiedekunnalle koulutusosoikeudet.

Ritva Halila kertoi, että yliopiston laitos voi itse päättää järjestämästään täydennyskoulutuksesta. Ideana todettiin, että koulutuksessa voisi hyödyntää erityispätevyiden tuutorijärjestelmää. Vakuutuslääketiede on myös täydennyskoulutusta, joten siihen pitäisi löytää maksaja. Esimerkiksi terveystaloustieteen kurssi on maksullinen ulkopuoliselle ja hinta on ollut edullinen. Kielikurssien osalta yksi opintopiste maksaa noin 100 euroa.

2-3 opintopistettä olisi sopiva laajuus vakuutuslääketieteen yliopistokoulutukselle. Esimerkiksi Kelan uusille lääkäreitä tämän laajuinen koulutus olisi sopiva. Täydennyskoulutuksen kustannustaso ei liene ongelma. Osa-aikainen professuuri (kuten liikennelääketieteessä, jonka rahoitus tulee Tulevaisuusrahastosta) helpottaisi opetuksen edistämistä. Professori voisi miettiä sekä perus- että täydennyskoulutusta, myös etäopetusmahdollisuus huomioiden. Kokemuksesta ja asenteesta johtuu, että etäopetusta ei vielä riittävästi hyödynnetä. Yliopistolla on käytössä Moodle -oppimisympäristöt. Toisaalta pitää huomioida, että oppimisympäristöjen käyttö ja opastaminen yliopiston ulkopuolisille opiskelijoille edellyttää resursseja.

HUS:in hallintoylilääkäri ja yliopiston dosentti Lasse Lehtonen on erinomainen yhteyshenkilö terveydenhuollon lainsäädännön osalta, joka sisältyy erikoistuvien koulutukseen. Kaikkien erikoisalojen erikoistuvat joutuvat perehtymään vakuutuslääketieteeseen. Lasse Lehtoselta voisi kysyä ideoita, minkälaisia aiheita vakuutuslääketieteen koulutuksessa voisi olla. Case-tyyppiset ratkaisut sopivat esim. Moodleen. Täältä pohjalta koulutuksen suunnittelu voisi alkaa.

Lopuksi puheenjohtaja otti esille myös asiakasnäkökulman eli etuuden hakijan näkökulman. Lääkärit, jotka ovat olleet kliinisessä työssä, näkevät hyvin läheltä myös etuuden hakijan roolin. Toiminnassa tulee huomioida erilaiset roolit, ja miten päätökset perustellaan potilaalle. Hylätyksi tuleminen tunne tulee, kun potilas saa kielteisen päätöksen ja jää kaiken ulkopuolelle. Nykyjärjestelmä ei ota vastuuta, vaikka yhteiskunnan pitäisi "kantaa" kielteisen päätöksen saaneita. Vakuutuslääkäriin tulee ymmärtää ja huomioida tämä viestinnässä. Tämä on haasteellinen näkökulma koulutuksessa ja mistä löytyy sopivat kouluttajat. Ritva Halila ehdotti, että Pekka Louhiala voisi tulla mukaan tällaiseen moduliin.

Ritva Halila kertoi välittäneensä jo ennen kokousta Jukka Kivekkään ajatuksia ja ideoita Minna Kailalle, Lasse Lehtoselle ja Pekka Louhialalle vakuutuslääketieteen yliopistokoulutuksen edistämiseksi.

Ritva Halila antoi luvan konsultointiin, kun alaryhmän muistiota toimenpide-ehdotuksista laaditaan.

Puheenjohtaja kiitti Ritva Halilaa vierailusta, joka lisäsi tietoutta melkoisesti.

3. STM:n vakuutuslääkärijärjestelmää kehittävän ohjausryhmän asiat

Puheenjohtaja raportoi ohjausryhmän 12.3.2103 kokouksesta.

Edellisen kokouksen 20.2.2013 pöytäkirja toimitettu ohjausryhmän sihteeri Inka Hassiselle.

Alaryhmä: Puheenjohtaja raportoi kokouksesta pöytäkirjaluonnoksen pohjalta.

Alaryhmät esittelivät kokouksessa toimintasuunnitelmansa ja lähtökohtansa. Jokaisessa alaryhmässä on omat erityiskysymyksensä sekä huomioitavana vakuutuslääkärijärjestelmään vaikuttavat muutokset (esim. liikennevakuutuksen kannanottojen vastuun siirtyminen yliopistoille) yhteiskunnassa. Päätösten perustelujen osalta arvioidaan nykyistä toimintaa.

Kokouksessa keskusteltiin, miten vakuutuslääketieteen opetus (esim. lääkärilausuntojen laatiminen) nykyisin toimii perus- ja jatkokoulutuksessa. Tästä saadaan viitteitä mm. Kelan toiminnan kautta. Kokouksessa tuotiin esille myös vakuutuslääketieteen professuurin perustaminen. Tämän alaryhmän ajatusta, että vakuutuslääketieteen koulutukseen osallistuisivat muutkin kuin lääkärit, nähtiin hyvänä.

Seuraava ohjausryhmän kokous pidetään 28.5.2013. Sitä seuraava kokous pidetään vasta syksyllä, kun osa alaryhmien työstä on melko valmista.

4. Kysely erityispätevyyden viime vuosina suorittaneille

Liitteenä 1 on pätevyyden omaavista listaus, johon Maija Haanpää tietoja muokannut ja täydentänyt.

Alaryhmä: Maija oli tehnyt erinomaisen kyselypohjan, jota sihteeri lupasi muokata ja tehdä Digium-kyselyksi. Jatkokommentointi tehdään sähköpostitse, jotta kysely voidaan lähettää ennen seuraavaa kokousta.

5. Vakuutuslääketieteen opetus Tampereen yliopistossa vakuutustieteen opetuksen yhteydessä

Alaryhmä: Puheenjohtaja oli saanut Tampereen yliopiston johtamiskorkeakoulun yliopisto-opettaja Pauliina Havakalta vastauksen (**liite**), jonka hän jakoi kokouksessa.

Merkittiin vastaus tiedoksi.

6. Vakuutuslääkärien koulutus Pohjoismaissa ja Euroopassa

Alaryhmä: Koulutusta muissa maissa selvitetään edelleen ylilääkäri Maarit Gockelin avulla. Esimerkkimaiksi voidaan esimerkiksi ottaa Ruotsi, Englanti ja Hollanti, joista voidaan tehdä yhteenvetoa. Jorma Kiutun tietoja ja selvityksiä voidaan myös tiedustella seuraavassa kokouksessa.

Puheenjohtaja osallistuu Madridissa toukokuussa pidettävään vakuutuslääketieteen alaan kongressiin, josta saa niinkään lisätietoja.

7. Tiedoksi

Vakuutusongelmaisten liiton kirjelmä (**liite 2**)

Alaryhmä: Merkittiin tiedoksi kirjelmä, joka valaisee asiakkaan näkökulma.

8. Seuraavat kokoukset

ti 23.4 klo 9-11 Kela, Höyläämötie 1 a B, neuvotteluhuone D249.
Jorma Kiuttu kutsuttu kuultavaksi.

ti 14.5. klo 9-11, Varma

ti 18.6. klo 9-11, Etera

Alaryhmä: Pidetään ennalta sovitusti.

Seuraavaan kokoukseen vieraaksi tuleva Jorma Kiuttu on kartoittanut tiedekuntien vakuutuslääketieteen opetusta lääketieteen peruskoulutuksessa sekä alan ohjaamista jatko-opinnoissa.

Huhtikuun kokouksessa päivitetään mahdollisia lisätiedot muiden maiden koulutuksesta.

Puheenjohtaja tekee kyselypohjaa muutoksenhakulautakuntien jäsenille toiveista, jotka liittyvät lääkärien osaamiseen, koulutukseen ja työskentelyyn.

Puheenjohtaja on yhteydessä Anne Lamminpään, joka on lääkärien osaamista, koulutusta ja yhteistyötä kehittävä alaryhmän puheenjohtaja.

Sihteeri on ollut yhteydessä Duodecimin Oppiportin päätoimittaja Maija Pelttariin. Duodecimissa on jo ollut alustavaa puhetta vakuutuslääketieteen verkkokurssista, jota voitaisiin hyödyntää peruskoulutuksessa.

Ulla Anttila
sihteeri

